

Sygn. akt III AUa 1406/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

SSA Dorota Rzeźniowiecka

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Słota

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 października 2017 r. w Ł.

sprawy **Zespołu Szkół (...) w P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

przy udziale zainteresowanych: I. W., E. K., P. Z., S. W. i M. Z. iej

o ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe i zdrowotne

na skutek apelacji Zespołu Szkół (...) w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 24 maja 2016 r. sygn. akt V U 855/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Zespołu Szkół (...) w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w T. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

Sygn. akt III AUa 1406/16

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 22 czerwca 2015 r., Nr 89, Nr 100, Nr 71, Nr 92 i Nr 110, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla pracowników Zespołu Szkół (...) w P.: S. W., M. Z., E. K., P. Z., I. W. w grudniu 2009 r., grudniu 2010 r., grudniu 2011 r., a w przypadku M. Z. dodatkowo w czerwcu 2009 r., czerwcu 2010 r. i czerwcu 2011 r., przez uwzględnienie w postawach wymiaru składek ekwiwalentów za bony i paczki świąteczne oraz dofinansowania do wycieczek turystyczno-krajoznawczych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W decyzjach dotyczących odrębnie każdego pracownika ZUS wskazał poszczególne kwoty, stanowiące podstawy wymiaru składek.

Zespół Szkół (...) w P. odwołał się od powyższych decyzji wnosząc od ich zmianę przez ustalenie, że wypłaty dokonane przez pracodawcę ze środków z ZFŚS nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania.

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim połączył wszystkie sprawy z odwołań płatnika do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 24 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołania od decyzji dotyczących I. W., E. K., P. Z., S. W. oraz zmienił decyzję w zakresie podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia M. Z. za miesiące czerwiec 2009 r., czerwiec 2010 r., czerwiec 2011 r., oddalając odwołanie z pozostałej części. Sąd Okręgowy nie obciążył Zespołu Szkół (...) w P. kosztami procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że Zespół Szkół (...) w P., jako pracodawca, jest zobowiązany do odprowadzania składek do ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych pracowników, tj. ubezpieczenia emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego oraz z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego.

W latach 2009-2011 obowiązywał u płatnika Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 28 maja 2008 r. Regulamin ten został zaakceptowany przez związki zawodowe, zatwierdzony przez dyrektora, a w dniu 24 czerwca 2008 roku przyjęty przez Radę Pedagogiczną Zespołu. Regulamin zakładał, że prawo do korzystania z Funduszu przysługuje zarówno pracownikom, jak i byłym pracownikom, w tym emerytom, rencistom i uprawionym członkom ich rodzin. Podstawą do ubiegania się o korzystanie z wszelkiego rodzaju świadczeń było złożenie wniosku do Komisji Socjalnej (§ 6 regulaminu). W § 5 Regulaminu postanowiono, że środki zgromadzone w Funduszu mogą być przeznaczone na:

1. różne formy wypoczynku, to jest:

- świadczenia urlopowe nauczycieli,
- świadczenia urlopowe dla pracowników administracji i obsługi,
- świadczenia urlopowe emerytów,
- wspieranie wypoczynku dzieci pracowników,
- wczasy profilaktyczne,
- przejazd do sanatorium,
- kolonie letnie, zimowe i obozy młodzieżowe,
- wycieczki turystyczno-krajoznawcze;

2. działalność kulturalno-oświatową;

3. pomoc socjalną dla dzieci w wieku od 1 roku do 14 lat w danym roku kalendarzowym;

4. zapomogi losowe;

5. inne cele zatwierdzone przez ogół pracowników.

Regulamin zakładał, że pierwszeństwo w korzystaniu z powyższych świadczeń mają mieć: osoby posiadające rodzinę wielodzietną (liczącą co najmniej 3 dzieci), osoby posiadające dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają specjalnej opieki i leczenia, a także wychowujące dzieci całkowicie lub częściowo osierocone oraz osoby dotknięte szczególnymi wypadkami losowymi (§ 7 pkt 1). W § 7 pkt 2 Regulaminu postanowiono, że wysokość świadczeń uzależniona jest od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawionej do korzystania z Funduszu. Odpłatność za wczasy, kolonie, obozy i zimowiska uzależniono od wysokości dochodu na osobę w rodzinie wskazując, że przez dochód ten należy rozumieć dochód wspólnie zamieszkających i prowadzących wspólnie gospodarstwo domowe członków rodziny wraz z dziećmi przebywającymi w internacie (stancjach) w okresie roku kalendarzowego

poprzedzającego rok przyznania świadczenia (§ 7 pkt 4). Osoba ubiegająca się o dofinansowanie do wczasów, kolonii i obozów obowiązana była do złożenia wniosku wraz z poświadczonymi dochodami w nieprzekraczalnym terminie do 31 maja, o czym stanowił § 7 pkt 5. Regulamin zakładał, że refundacja za wypoczynek organizowany indywidualnie może nastąpić jedynie po wcześniejszym przedstawieniu rachunku.

Na posiedzeniu w dniu 4 czerwca 2009 r. Komisja Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Zespole Szkół (...) w P. postanowiła przyznać dofinansowanie do wypoczynku letniego pracowników na 2009 r. według ustalonych na tym posiedzeniu kryteriów. Ponadto Komisja postanowiła przyznać dofinansowanie do wycieczki turystyczno-krajoznawczej organizowanej w dniach od 19 do 21 czerwca 2009 r. dla pracowników i emerytów szkoły. Wysokość dopłaty została ustalona na kwotę 205 zł netto na każdego uczestnika wycieczki. Komisja dysponowała listą uczestników wycieczki.

Z kolei na posiedzeniu w dniu 3 grudnia 2009 r. Komisja Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, działająca u płatnika, postanowiła m.in. przyznać ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne jako pomoc dla potrzebujących pracowników, emerytowanych nauczycieli, pracowników administracji i obsługi po uwzględnieniu sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej uprawionych do korzystania z Funduszu. Na pomoc tę Komisja postanowiła przyznać łącznie kwotę około 70.000 zł i podzielić ją według tabeli dochodowej po złożeniu wniosków oraz oświadczeń o zarobkach. Komisja ustaliła progi dochodowe dla pracowników oraz wysokość ekwiwalentu w następujący sposób: dochód na członka rodziny niższy niż 600 zł - ekwiwalent w kwocie 700 zł, dochód na jednego członka rodziny od 600 zł do 900 zł - ekwiwalent w kwocie 650 zł, dochód na jednego członka rodziny powyżej 900 zł - ekwiwalent w kwocie 630 zł. Od przyznanych pracownikom świadczeń został potrącony podatek dochodowy w wysokości 18%.

Na posiedzeniu w dniu 24 maja 2010 r. Komisja Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Zespole Szkół (...) w P. postanowiła przyznać dofinansowanie do wypoczynku letniego na 2010 r. według ustalonych na tym posiedzeniu kryteriów oraz postanowiła przyznać dofinansowanie do wycieczki turystyczno-krajoznawczej organizowanej w dniach od 2 do 5 czerwca 2010 r. dla pracowników i emerytów szkoły. Wysokość dopłaty została ustalona na kwotę 300 zł netto na każdego uczestnika wycieczki. Komisja dysponowała listą uczestników wycieczki.

Na posiedzeniu w dniu 22 listopada 2010 r. Komisja Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Zespole Szkół (...) w P. postanowiła dofinansować pracownikom oraz emerytom wyjazd do Teatru im. A. M. w C. w dniu 26 listopada 2010 r. Komisja postanowiła przyznać także ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne jako pomoc dla potrzebujących pracowników, emerytowanych nauczycieli, pracowników administracji i obsługi po uwzględnieniu sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej uprawionych do korzystania z Funduszu. Na pomoc tę Komisja postanowiła przyznać łącznie kwotę około 64.000 zł i podzielić ją według tabeli dochodowej po złożeniu wniosków oraz oświadczeń o zarobkach. Komisja ustaliła progi dochodowe dla pracowników oraz wysokość ekwiwalentu w następujący sposób: dochód na członka rodziny niższy niż 600 zł - ekwiwalent w kwocie 670 zł, dochód na jednego członka rodziny od 600 zł do 900 zł - ekwiwalent w kwocie 650 zł, dochód na jednego członka rodziny powyżej 900 zł - ekwiwalent w kwocie 630 zł. Od przyznanych pracownikom świadczeń został potrącony podatek dochodowy w wysokości 18%.

Na posiedzeniu w dniu 27 maja 2011 r. Komisja Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych działająca u płatnika postanowiła przyznać dofinansowanie do wypoczynku letniego pracowników według ustalonych na tym posiedzeniu kryteriów. Ponadto postanowiła przyznać dofinansowanie do wycieczki turystyczno-krajoznawczej organizowanej w dniach od 3 do 5 czerwca 2011 r. dla pracowników i emerytów szkoły. Wysokość dopłaty została ustalona na kwotę 280 zł netto na każdego uczestnika wycieczki. Komisja dysponowała listą uczestników wycieczki.

Na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2011 r. Komisja Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Zespole Szkół (...) w P. postanowiła przyznać ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne jako pomoc dla potrzebujących pracowników, emerytowanych nauczycieli, pracowników administracji i obsługi po uwzględnieniu sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej uprawionych do korzystania z Funduszu. Łącznie na ten cel Komisja

postanowiła przeznaczyć kwotę około 70.000 zł i podzielić ją według tabeli dochodowej po złożeniu wniosków oraz oświadczeń o zarobkach. Komisja ustaliła progi dochodowe dla celów przyznania ekwiwalentu. I tak, jeżeli dochód na członka rodziny był niższy niż 650 zł - ekwiwalent wynosił 690 zł, jeżeli dochód na jednego członka rodziny wynosił od 651 zł do 950 zł - ekwiwalent wynosił 670 zł, natomiast dla pracowników, których dochód na jednego członka rodziny przekraczał 951 zł ekwiwalent wynosił 650 zł. Od przyznanych pracownikom świadczeń został potrącony podatek dochodowy w wysokości 18%.

Z dalszych ustaleń wynika, że na wycieczkę turystyczno - krajoznawczą organizowaną w szkole mógł zapisać się każdy zatrudniony w szkole pracownik, niezależnie od wymiaru zatrudnienia, a także emeryt. Osoby te nie składały do Komisji Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych żadnego wniosku o dofinansowanie do wycieczki, dofinansowanie przyznawane było na podstawie listy pracowników, którzy zgłosili się na wycieczkę. Każdy z pracowników, który zgłosił chęć uczestnictwa w wycieczce turystyczno-krajoznawczej, otrzymywał dofinansowanie z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Komisja nie ustalała limitu pracowników, którzy mogli skorzystać z wycieczki. W planie wydatków na dany rok zakładana była łączna kwota dofinansowania do wycieczki. Kwota ta była następnie dzielona na liczbę zgłoszonych na wycieczkę osób. Wszyscy pracownicy otrzymywali jednakowe kwoty dofinansowania.

Pracownicy (...) w latach 2009 - 2011 raz do roku składali do Komisji oświadczenia o dochodach na członka rodziny za poprzedni rok. Z zasady nauczyciele składali deklaracje dochodowe w listopadzie lub w grudniu, natomiast pracownicy administracyjni w maju. Wynikało to z faktu, że nauczyciele mieli wypłacane świadczenia urlopowe w wysokości wynikającej z przepisów Karty Nauczyciela, natomiast dla pracowników administracyjnych kwoty dofinansowania do wypoczynku ustalała Komisja ZFŚS. Zdarzało się jednak, że nauczyciele składali oświadczenia dochodowe także w maju lub czerwcu danego roku, jeżeli występowali o dofinansowanie wypoczynku letniego swoich dzieci. Pracownik w oświadczeniu podawał liczbę członków rodziny, nie załączał jednak żadnych zaświadczeń o osiągniętych dochodach rodziny. Nie wskazywał także jakie konkretnie dochody uzyskali on sami i członkowie jego rodziny, wpisywał jedynie przedział dochodowy na członka rodziny - np. powyżej 900 zł. Jeśli występował o dofinansowanie do wypoczynku dzieci, to podawał ich wiek oraz personalia.

W przypadku ekwiwalentu za bony i paczki świąteczne progi dochodowe oraz wysokość ekwiwalentu ustalane były corocznie. Pracownicy, zarówno administracyjni jak i nauczyciele, nie składali żadnych oddzielnych wniosków o dofinansowanie do świątecznego świadczenia, składali jedynie oświadczenia o dochodach w maju lub grudniu danego roku, przy czym zdarzało się, że oświadczenia te składali na wnioskach nazwanych błędnie wnioskami o udzielenie wczasów pod gruszą. Komisja ZFŚS przyjmowała, że każdy z pracujących w szkole pracowników chce otrzymać taki ekwiwalent. Członkowie Komisji orientowali się, jak przedstawia się sytuacja finansowa pracowników oraz ile osób jest w ich rodzinach.

W Zespole Szkół (...) w P. oświadczenia o dochodach w 2009 i 2010 r. złożyło 70 osób, z czego 68 oświadczeń złożonych w każdym roku zawierało informację o dochodzie na członka rodziny powyżej 900 zł. W 2011 r. oświadczenia o dochodach złożyło 66 pracowników, z czego 62 oświadczenia zawierały informację o dochodzie na członka rodziny przekraczającym 951 zł.

Sąd ustalił, że S. W., zatrudniony jako nauczyciel, otrzymał z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne w następujących kwotach: w grudniu 2009 r. - 630 zł, w grudniu 2010 r. - 630 zł, w grudniu 2011 r. - 670 zł. Złożył on oświadczenia o dochodzie: w dniu 12 listopada 2009 r. za rok 2008 podając, że dochód ten wynosi powyżej 900 zł na jednego członka rodziny, a na utrzymaniu nie ma nikogo; w dniu 22 listopada 2010 r. za rok 2009 podając, że dochód ten wynosi powyżej 900 zł na członka rodziny, a w rodzinie są 2 osoby; w dniu 2 grudnia 2011 r. za rok 2010 podając, że dochód ten wynosi 800 zł na członka rodziny, a w rodzinie są 3 osoby.

M. Z., zatrudniona jako nauczycielka, otrzymała z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne w następujących kwotach: w grudniu 2009 r. - 630 zł, w grudniu

2010 r. - 630 zł, w grudniu 2011 r. - 650 zł. Złożyła ona oświadczenia o dochodzie: w dniu 16 listopada 2009 r. za rok 2008 podając, że dochód ten wynosi powyżej 900 zł na jednego członka rodziny, a w rodzinie są 4 osoby; w dniu 2 grudnia 2011 r. za rok 2010 podając, że dochód ten wynosi powyżej 951 zł na członka rodziny, a w rodzinie są 4 osoby. M. Z. złożyła także oświadczenia o dochodach w dniach: 11 maja 2009 r., 10 maja 2010 r. i 15 maja 2011 r. celem uzyskania dofinansowania do wypoczynku dzieci. Do oświadczeń tych załączyła wnioski o dofinansowanie. M. Z. otrzymała dofinansowania do wycieczek turystyczno - krajoznawczych w następujących kwotach: w czerwcu 2009 r. - 250 zł, w czerwcu 2010 r. - 365 zł oraz w czerwcu 2011 r. - 305 zł.

E. K., zatrudniona jako nauczyciel, otrzymała z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne w następujących kwotach: w grudniu 2009 r. - 630 zł, w grudniu 2010 r. - 630 zł, w grudniu 2011 r. - 650 zł. Złożyła ona oświadczenia o dochodzie: w dniu 19 listopada 2009 r. za rok 2008 podając, że dochód ten wynosi powyżej 901 zł na jednego członka rodziny, a w rodzinie jest 5 osób; w dniu 22 listopada 2010 r. za rok 2009 podając, że dochód ten wynosi powyżej 900 zł na członka rodziny, a w rodzinie jest 5 osób; w dniu 2 grudnia 2011 r. za rok 2010 podając, że dochód ten wynosi powyżej 950 zł na członka rodziny, a w rodzinie są 3 osoby. E. K. złożyła także w dniach: 11 maja 2009 r., 5 maja 2010 r. i 6 czerwca 2011 r. wnioski o dofinansowanie do wypoczynku dziecka, bez oświadczeń o dochodach rodziny.

P. Z., zatrudniony na stanowisku nauczyciela, otrzymał z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne w następujących kwotach: w grudniu 2009 r. - 630 zł, w grudniu 2010 r. - 630 zł, w grudniu 2011 r. - 650 zł. Złożył on oświadczenia o dochodzie: w dniu 13 listopada 2009 r. za rok 2008 podając, że dochód ten wynosi powyżej 900 zł na jednego członka rodziny, a w rodzinie są 3 osoby; w dniu 19 listopada 2010 r. za rok 2009 podając, że dochód ten wynosi powyżej 900 zł na członka rodziny, a w rodzinie są 3 osoby; w dniu 3 grudnia 2011 r. za rok 2010 podając, że dochód ten wynosi powyżej 951 zł na członka rodziny, a w rodzinie są 3 osoby. P. Z. złożył także w dniu 11 maja 2009 r., w dniu 6 maja 2010 r. i w dniu 10 maja 2011 r. wnioski o dofinansowanie do wypoczynku dziecka, bez oświadczeń o dochodach rodziny.

I. W., zatrudniona jako nauczyciel, otrzymała z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne w następujących kwotach: w grudniu 2009 r. - 630 zł, w grudniu 2010 r. - 630 zł, w grudniu 2011 r. - 650 zł. Złożyła ona oświadczenia o dochodzie: w dniu 20 listopada 2009 r. za rok 2008 podając, że dochód ten wynosi powyżej 900 zł na jednego członka rodziny, a w rodzinie są 3 osoby; w dniu 22 listopada 2010 r. za rok 2009 podając, że dochód ten wynosi powyżej 900 zł na członka rodziny, a w rodzinie są 3 osoby; w dniu 1 grudnia 2011 r. za rok 2010 podając, że dochód ten wynosi powyżej 951 zł na członka rodziny, a w rodzinie są 3 osoby. I. W. złożyła także w dniach: 12 maja 2009 r., 5 maja 2010 r. i 10 maja 2011 r. wnioski o dofinansowanie do wypoczynku dziecka, bez oświadczeń o dochodach rodziny.

Czyniąc rozważania prawne Sąd Okręgowy zważył, iż odwołania nie zasługują na uwzględnienie, za wyjątkiem odwołania od decyzji dotyczącej M. Z. w zakresie dotyczącym ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od kwot dofinansowań do wycieczek turystyczno-krajoznawczych wypłaconych zainteresowanej.

Kwestia sporna dotyczy podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników podlegających, z mocy art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, z mocy art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 tej ustawy ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu, a także ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Organ rentowy, na podstawie art. 41 ust. 13 ustawy systemowej, może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na to, że nie są one zgodne stanem faktycznym. Zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 a ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód, o jakim mowa w art. 4 pkt 9 i pkt 10 tej ustawy.

Niektóre przychody są jednak zwolnione z podstawy wymiaru składek. Enumeratywny katalog przychodów, które nie stanowią podstawy wymiaru składek zawiera rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 pkt 19 tego rozporządzenia, podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Zważywszy, że przepis § 2 ust. 1 pkt 19 przywołanego rozporządzenia ma charakter wyjątku od ogólnej zasady podlegania obowiązkowi składkowemu każdego przychodu, to na skarżącym, a nie organie rentowym, spoczywał ciężar dowodu, że wypłacone pracownikom świadczenia z ZFŚS mieściły się w granicach pomocy finansowej.

Definicję działalności socjalnej zawiera art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych stanowiąc, że działalność socjalna to usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, udzielanie pomocy materialno-rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową.

Skarżący w latach 2009 - 2011 wypłacił pracownikom z ZFŚS dofinansowanie do wycieczek krajoznawczo-turystycznych w takiej samej wysokości dla każdego uczestnika wycieczki oraz ekwiwalent pieniężny w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne dla wszystkich pracowników. Bezsprzecznie, dofinansowanie do powyższych świadczeń zostało wypłacone przez płatnika ze środków odprowadzonych do Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Wypłacone świadczenia stanowiły dla pracowników pomoc finansową. Jednakże zakwalifikowanie danego świadczenia przyznawanego w ramach funduszu świadczeń socjalnych, jako mieszczącego się w ustawowej definicji działalności socjalnej - zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, nie oznacza automatycznie, że wypłacone świadczenie realizuje cele socjalne. O tym, czy świadczenia wypłacane z funduszu świadczeń socjalnych realizują cele socjalne decyduje treść art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Z brzmienia tego przepisu wynika zaś, że przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Regulamin musi bezwzględnie uwzględniać treść ust. 1 art. 8 ustawy. Pracodawca nie może zatem ustalić zasad i warunków korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu według dowolnie wybranych przez siebie kryteriów, z pominięciem zasady wyrażonej w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, że przyznawanie tych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu zostało uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. A zatem obowiązujący u danego pracodawcy regulamin, który szczegółowo określa zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu, nie może być sprzeczny z treścią ust. 1 art. 8 ustawy, co oznacza, że nie może przyznawać ulgowych usług i świadczeń oraz dopłat w oderwaniu od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu (tzw. kryterium socjalne). Innymi słowy o tym, czy dane świadczenie wypłacone z funduszu świadczeń socjalnych spełnia kryterium socjalne nie decyduje wyłącznie to, czy jest ono finansowane ze środków funduszu oraz jego cel (pomoc pracownikom), ale także to, czy jego przyznanie zostało ono uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej.

Zasady przeznaczania środków na finansowanie działalności socjalnej oraz zasady i warunki korzystania ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych u płatnika w spornym okresie były regulowane Regulaminem Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Zespole Szkół (...) w P. z dnia 28 maja 2008 r. Zgodnie z § 5 tego Regulaminu, środki zgromadzone w Funduszu mogły być przeznaczone na różne środki wypoczynku, tj. świadczenia urlopowe nauczycieli, świadczenia urlopowe dla pracowników administracji i obsługi, świadczenia urlopowe emerytów, wspieranie wypoczynku dzieci pracowników, wczasy profilaktyczne, przejazd do sanatorium, kolonie letnie, zimowe i obozy młodzieżowe, wycieczki turystyczno-krajoznawcze. Nadto środki te mogły być przydzielone na działalność kulturalno-oświatową, pomoc socjalną dla dzieci w wieku od 1 roku do 14 lat w danym roku kalendarzowym, zapomogi losowe oraz inne cele zatwierdzone przez ogół pracowników. Regulamin zakładał, iż pierwszeństwo w korzystaniu z powyższych świadczeń mają osoby posiadające rodzinę wielodzietną (liczącą co najmniej 3 dzieci), osoby posiadające dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają specjalnej opieki i leczenia,

a także wychowujące dzieci całkowicie lub częściowo osierocone oraz osoby dotknięte szczególnymi wypadkami losowymi. Wysokość udzielonych świadczeń socjalnych zależała od ilości środków zgromadzonych na rachunku Funduszu oraz kwot przeznaczonych na finansowanie poszczególnych celów socjalnych. Regulamin w § 7 pkt 2 wskazywał, iż wysokość świadczeń uzależniona jest od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. A zatem Regulamin ten uwzględniał w swych postanowieniach treść art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Sąd podkreślił, że kryterium socjalne musi być dostosowane do uprawnionej grupy osób w taki sposób, aby różna sytuacja życiowa, rodzinna, materialna poszczególnych osób wchodzących w skład tej samej grupy (pracowników płatnika) powodowała różną wysokość świadczeń, które otrzymują z funduszu. W celu ustalenia i wyboru właściwego kryterium socjalnego pracodawca powinien przed dystrybucją świadczeń socjalnych ustalić sytuację życiową, rodzinną i materialną swoich pracowników, a następnie do tak ustalonej sytuacji dobrać kryterium, które różnicuje przyznaną im z funduszu pomoc.

Zgodnie z obowiązującym u płatnika Regulaminem, świadczenia te mógł otrzymać każdy uprawniony pracownik płatnika, w tym również emerytowany nauczyciel, pracownik administracji i obsługi. Bezsporne jest w sprawie, iż pracownicy nie składali żadnych oddzielnych wniosków o dofinansowanie do świątecznego świadczenia. Komisja ZFŚS przyjmowała, że każdy z pracujących w szkole pracowników chce otrzymać taki ekwiwalent. Do świadczeń tych kryteria oraz progi ustalane były corocznie. W zależności od kwoty dochodu kwoty ekwiwalent ten wynosił: w 2009 r. (łącznie na ten cel było przeznaczonych 70.000 zł): 700 zł jeżeli dochód na członka rodziny był niższy niż 600 zł, 650 zł jeżeli dochód na jednego członka rodziny wynosił od 600 zł do 900 zł, 630 zł jeżeli dochód na jednego członka rodziny przekraczał 900 zł. W 2010 r. (łącznie na ten cel było przeznaczonych 64.000 zł) ekwiwalent wynosił: 670 zł jeżeli dochód na członka rodziny był niższy niż 600 zł, 650 zł jeżeli dochód na jednego członka rodziny wynosił od 600 zł do 900 zł, 630 zł jeżeli dochód na jednego członka rodziny przekraczał 900 zł. W 2011 r. (łącznie na ten cel było przeznaczonych 70.000 zł) ekwiwalent wynosił: 690 zł jeżeli dochód na członka rodziny był niższy niż 650 zł, 670 zł jeżeli dochód na jednego członka rodziny wynosił od 651 do 950 zł, 650 zł jeżeli dochód na jednego członka rodziny przekraczał 951 zł.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że tak przyjęte przez płatnika kryteria dochodowe nie spełniały swojego socjalnego zadania i nie różnicowały świadczeń w zależności od sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej pracowników. Świadczenia te zostały bowiem wypłacone w jednakowej wysokości wszystkim pracownikom, za wyjątkiem 2 osób w 2009 r. i 2010 r. oraz 3 osób w 2011 r. Ustalone zatem przez pracodawcę progi dochodowe nie miały na celu różnicowania dofinansowania poszczególnych grup pracowników, lecz spowodowały, że ponad 97 % pracowników w latach 2009-2010 oraz około 94% w 2011 r. kwalifikowało się do dofinansowania w trzecim progu dochodowym. Takie działanie płatnika składek może świadczyć jedynie o pozorności działania, nie zaś do wypełnieniu charakteru socjalnego świadczenia. Kryterium to nie było bowiem odpowiednie dla zatrudnionych u płatnika osób, gdyż nie doprowadziło finalnie do zróżnicowania wysokości wypłacanych pracownikom świadczeń. Nie sposób zgodzić się również z pracodawcą, że w większości pracownicy kwalifikowali się do świadczeń zgodnie z trzecim progiem dochodowym z uwagi na zbliżoną sytuację materialną. Sytuacja ta nie była tożsama. Już choćby ze znajdujących się w aktach sprawy oświadczeń o dochodach wynika, że ilość osób w rodzinach pracowników była różna, co ma wpływ na wysokość dochodów przypadających na jednego członka rodziny. Nie można także przyjąć, że wszyscy zatrudnieni u skarżącego mieli taką samą sytuację materialną z tego powodu, że ich wynagrodzenia były zbliżone. Przede wszystkim brak jest jakiegokolwiek dowodu, który by na to wskazywał, a przecież zatrudnieni u skarżącego to nie tylko nauczyciele, ale i pracownicy administracyjni czy obsługi, którzy mają różne kwalifikacje, staż pracy, co wpływa na wysokość płac. Na wysokość dochodu w rodzinie wpływa nie tylko wysokość dochodu pracowników skarżącego, ale także innych osób w rodzinie, np. współmałżonków. Tymczasem pracownicy tych dochodów w ogóle nie wpisywali, ograniczali się wyłącznie do wpisania, czy dochód na osobę w rodzinie stanowi kwotę powyżej 900 zł w latach 2009 - 2010 oraz 950 zł w roku 2011, czy też ten dochód od kwoty tej jest niższy. Sąd zauważył przy tym, że trzeci próg dochodowy dla uzyskania świadczeń był ustalony na tak niskim poziomie, że praktycznie wszyscy pracownicy otrzymywali świadczenia w takiej samej wysokości. Co więcej, tych kilku pracowników, których dochód na

osobę w rodzinie był niższy od najwyższego progu (nawet o 50%) otrzymali ekwiwalent wyższy jedynie o kilkadziesiąt złotych. Komisja ekwiwalenty zróżnicowała bowiem o 50 zł w 2009 r. oraz jedynie o 20 zł w następnych latach. Także zatem kwota ustalonych ekwiwalentów była tak zbliżona, że nie mogła niwelować dysproporcji w sytuacji rodzinnej i materialnej pracowników. Tymczasem fundusz świadczeń socjalnych jest instytucją prawną, która łagodzić ma różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin. Kryterium socjalne może nie różnicować wypłaty świadczeń z funduszu i nadal mieć charakter socjalny, ale tylko wówczas, gdy sytuacja wszystkich uprawnionych pracowników jest zbliżona, czego w przedmiotowej sprawie płatnik nie wykazał. Odmienna sytuacja rodzinna pracowników nie znalazła odzwierciedlenia w przyznanej im wysokości pomocy z (...) z uwagi na pozorność przyjętego kryterium podziału tych świadczeń z Funduszu. Powyższe wyklucza możliwość uznania zastosowanych u płatnika kryteriów i wypłat za mające charakter socjalny w myśl art. 8 ust 1 ustawy.

Sporne świadczenia zostały wprawdzie wypłacone przez płatnika z Funduszu, lecz nie na warunkach wynikających z ustawy oraz z Regulaminu, a więc nie mogą one zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. W takiej sytuacji należy uznać, że wypłacone świadczenia stanowią dodatkowe wynagrodzenie pracownika, czyli przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Odmiennie Sąd Okręgowy ocenił charakter wypłaconych pracownikom płatnika kwot dofinansowania do wycieczek turystyczno-krajoznawczych. Wprawdzie pracownikom, którzy wyrazili chęć udziału w wycieczce, wypłacone były jednakowe kwoty dofinansowania, niemniej jednak, Sąd podkreślił, że nie wszystkie świadczenia wypłacane ze środków Funduszu muszą być warunkowane sytuacją życiową, rodzinną i materialną. Wychodząc poza wąskie postrzeganie świadczeń socjalnych, a jednocześnie odwołując się do obszarów wyznaczanych przez definicję działalności socjalnej, przyjąć należy, że usługi świadczone na zasadzie powszechności przez pracodawców np. w zakresie sportu, działalności kulturalno - oświatowej czy turystycznej (wycieczki) nie muszą być dyktowane kryteriami określonymi w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Sąd podkreślił, że przemawia za tym fakt, iż każdy z pracowników oraz byłych pracowników, który wyraził zainteresowanie uczestnictwem w wycieczce był na nią kwalifikowany, obowiązywała tu zatem zasada powszechności, a nadto Komisja Socjalna dysponowała określoną pulą środków przydzieloną w preliminarzu i dzieliła ją pomiędzy zgłoszone osoby niezależnie od ich liczby. Te zasady: powszechności i równości, gdyż każdy chętny mógł wziąć udział w organizowanej imprezie turystycznej, prowadzą do konkluzji, że wydatkowane na działalność turystyczno - krajoznawczą środki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych nie były przychodem pracownika, nadającym się do obciążenia daniną publiczną. Choć bowiem środki przeznaczone na wycieczkę były dzielone na uczestników jako dofinansowanie, to sposób ich wydatkowania był równoznaczny z pomniejszeniem kosztów wycieczki o całą kwotę określoną wcześniej w preliminarzu wydatków z Funduszu na ten cel na dany rok. Tym samym Sąd uznał, że dofinansowanie do wycieczek turystyczno - krajoznawczych na rzecz zainteresowanej M. Z. w czerwcu 2009 r., czerwcu 2010 r. oraz czerwcu 2011 r. nie stanowiły jej przychodu, a w konsekwencji nie są one oskładkowane.

Stwierdzając powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. orzekł jak w punktach 1 - 4 wyroku, natomiast w punkcie 5. wyroku na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. orzekł reformatoryjnie co do kwot udzielonych zainteresowanej dofinansowań do wycieczek turystyczno - krajoznawczych, w pozostałym zakresie oddalając odwołanie.

Sąd, na podstawie art. 102 k.p.c., nie obciążył Zespołu Szkół (...) w P. kosztami procesu, mając na uwadze charakter sprawy oraz to, że płatnik jest placówką oświatową nie prowadzącą działalności gospodarczej.

Płatnik składek zaskarżył wyrok w części oddalającej odwołania zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz.U. z 2015 poz. 2236) przez

jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że warunkiem zwolnienia świadczeń finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie jest przyznanie tych świadczeń z uwzględnieniem sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych, podczas gdy w/w przepis rozporządzenia uzależnia zwolnienie jedynie od spełnienia celu socjalnego oraz od finansowania świadczeń ze środków funduszu;

- art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 800), przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że każde świadczenie z funduszu należy analizować osobno, co wypacza cel ustawy, bowiem świadczenia mają charakter komplementarny i tylko łączna ich ocena pozwala na ustalenie, czy pracownik otrzymał świadczenie (świadczenia) adekwatne do jego sytuacji życiowej;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. przez sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z materiałem zgromadzonym w sprawie, to jest ustalenie, że kryteria socjalne przy udzielaniu świadczenia - ekwiwalentu za bony i paczki świąteczne były pozorne, a tym samym świadczenie zostało udzielone niezgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Wskazując na powyższe zarzuty płatnik składek wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, wypadkowe, chorobowe i zdrowotne nie obejmuje wypłaconych pracownikom z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych - ekwiwalentu pieniężnego w zamian za bony towarowe i paczki świąteczne ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Apelujący wywiódł, że nie można podzielić argumentacji Sądu Okręgowego, iż o tym, czy środki przeznaczone są na cel socjalny decyduje treść art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Szkoła nie podziela takiego stanowiska, gdyż nie ma ono odzwierciedlenia w § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. W tym ostatnim przepisie nacisk położony jest na rodzaj środków, a nie sposób ich wydatkowania. Są to środki zgromadzone w ZFŚS na cel socjalny. Jeżeli zatem pracodawca udziela pracownikom świadczeń ze środków zgromadzonych w Funduszu i świadczenia te mieszczą się w ramach działalności socjalnej w rozumieniu § 2 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, to nie ma podstaw do dalszego badania zastosowanych kryteriów, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy. Z powołaniem się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 kwietnia 2015 r., III AUa 1544/14, płatnik stwierdził, że pracodawca stosuje wprawdzie te kryteria przyznając ulgowe usługi i świadczenia, ale z punktu widzenia wyłączenia środków z oskładkowania badanie zastosowania tych kryteriów jest zbyt daleko idące. Wydatkowane środki muszą pochodzić z Funduszu i być przeznaczona na cel socjalny, rozumiany jako świadczenia socjalne w ramach działalności socjalnej. Taki właśnie charakter miały sporne świadczenia. Związki zawodowe nie zgłaszały uwag w zakresie wydatkowania środków w sposób niezgodny z prawem, a ZUS nie miał uprawnień do badania kryteriów, według których przyznawane były ulgowe świadczenia z Funduszu.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja płatnika jest bezzasadna.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia prawa procesowego stwierdzić należy iż, wbrew stanowisku apelującego, dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów odpowiada regułom określonym art. 233 § 1 k.p.c., a nadto nie zachodzi sprzeczność pomiędzy ustaleniami faktycznymi a treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Sprzeczność taka ma miejsce wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji jest sprzeczne z tymi istotnymi dla rozstrzygnięcia okolicznościami, które sąd ustalił w toku postępowania albo gdy wyprowadził logicznie błędny wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności, albo wreszcie, gdy przyjął fakty za ustalone bez dostatecznej podstawy. Nie dochodzi do takiej sprzeczności, jeśli sąd dokonał ustaleń sprzecznych tylko z częścią materiału dowodowego, a więc gdy odrzucił jego fragment po dokonaniu prawidłowo umotywowanej oceny. Innymi

słowy, nie można sądowi czynić zarzutów, gdy dokonał ustaleń faktycznych opierając się na niektórych dowodach, tj. tych, którym dał wiarę, jeżeli umotywował swoje stanowisko.

Sąd Okręgowy dokonał pełnych ustaleń faktycznych, przy czym bazował przede wszystkim na dowodach dokumentów przedłożonych przez płatnika, których wartość dowodowa nie była kwestionowana. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia nie budzi zastrzeżeń, rozumowanie Sądu a quo odpowiada zasadom logiki, dialektyki i doświadczenia życiowego. Ustalając, że kryteria socjalne przy udzielaniu świadczeń ulgowych cechuje pozornie Sąd pierwszej instancji przywołał szereg argumentów na poparcie tego stanowiska, które nie zostały przez apelującego skutecznie zakwestionowane.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył oceny, czy płatnik składek stosował wystarczające zasady podziału świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, a w rezultacie, czy były podstawy do zwolnienia pracodawcy od obowiązku ustalenia i odprowadzenia składek na rzecz ZUS od wartości udzielonych świadczeń na mocy § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczególnych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 2236 ze zm.), według którego podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Przypomnieć przy tym trzeba, iż po myśli art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1778), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód, o jakim mowa w art. 4 pkt 9 tej ustawy. Użyte w ustawie określenie „przychód” oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 2032 ze zm.) za przychody, m.in. ze stosunku pracy, uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń.

Trafnie zważył Sąd Okręgowy, że zasady tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz dysponowania nim uregulowane zostały ramowo ustawą z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 800). Według brzmienia art. 2 ust. 1 tej ustawy, działalnością socjalną są usługi świadczone przez pracodawcę na rzecz różnych form wypoczynku, działalność kulturalno-oświatowa, sportowo-rekreacyjna, udzielanie pomocy materialno-rzeczowej lub finansowej oraz zwrotnej i bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe w warunkach określonych ustawą. Zgodnie zaś z art. 8 ust. 1 ustawy, przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu (kryterium socjalne). Jest oczywiste, że z funduszu mogą być finansowane wyłącznie te rodzaje pomocy socjalnej, które mieszczą się w definicji działalności socjalnej. Zależność pomiędzy dwoma wymienionymi przepisami można określić jako relację, według której działalność socjalna określona w przepisie art. 2 pkt 1 ustawy określa cel, na jaki można wydatkować środki funduszu, zaś art. 8 ust. 1 ustawy kształtuje kryteria wydatkowania tych środków. Jest to relacja przedmiotowo-podmiotowa. Oba czynniki określają kierunek wydatkowania środków, przy czym „działalność socjalna” wskazuje na dopuszczalne formy usług i pomocy, zaś kryteria socjalne precyzują podmiotowo, kto jest do nich uprawniony. Cel określony w § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia odnosi się przede wszystkim do uznanych przez ustawodawcę obszarów, w jakich ma być realizowany. Nie można jednak uznać, jak proponuje według wykładni literalnej Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 14 stycznia 2016 r., III AUa 1300/15, że cel ten odnosi się wyłącznie do strony przedmiotowej. Zdaniem Sądu drugiej instancji, przepis ten, odwołując się do pojęcia „celu socjalnego”, nie może być interpretowany w całkowitym oderwaniu od indywidualnych warunków przeznaczania środków. W przypadku uznania, że przepis ów dotyczy wyłącznie tego, na co środki mają być przeznaczone (strona przedmiotowa), w pełni akceptowalne byłyby wypłaty „po równo”, a nawet zakupy artykułów luksusowych, byleby tylko środki pochodziły ze zgromadzonych na rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Taka wykładnia jest nie do przyjęcia w świetle przepisów ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, które w odniesieniu do świadczeń ulgowych kształtują zasadę indywidualnych warunków rozdysponowywania środków w oparciu o kryteria podmiotowe. Przepis rozporządzenia nie powinien być interpretowany w opozycji do przepisów rangi ustawowej, które regulują dany system. Sąd Apelacyjny nie podziela argumentacji zawartej w przywołanym judykacie, że

odniesienie § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia do kryteriów socjalnych, zważywszy na szeroką autonomię w zakresie ich wyboru i stosowania, skutkowałoby sporym marginesem dowolności i uznaniowości we władczym określaniu, czy przychód zaliczany jest do podstawy wymiaru składki, czy też nie (LEX nr 1973587). Zdaniem Sądu Apelacyjnego, separacja celu socjalnego od kryteriów podmiotowych prowadzić by mogła właśnie do całkowitej dowolności i uznaniowości w dysponowaniu środkami funduszu, a co za tym idzie do wypłat, stanowiących ukryte przychody pracowników, które nie powinny się uchylać od danin publicznych.

To pracodawca gospodaruje funduszem, dokonuje dystrybucji środków na poszczególne rodzaje działalności, przyznaje świadczenia na zasadach określonych w regulaminie (art. 16 k.p., art. 94 pkt 8 k.p.). Kryteriami wyliczonymi w art. 8 ust. 1 ustawy objęte zostały „ulgowe usługi i świadczenia oraz dopłaty”, co oznacza, że spod tego pojęcia wymyka się działalność socjalna polegająca na „usługach świadczonych przez pracodawców” (art. 2 pkt 1 ustawy). Prawidłowa wykładnia art. 8 ust. 1 ustawy polega na tym, że kryteria socjalne uzupełniają się i przenikają wzajemnie. Rodzaj i charakter wypłacanego świadczenia jest efektywną miarą pozwalającą na wyznaczenie rodzaju kryterium stosowanego przy rozdziale świadczeń, a tym samym rzeczywistą realizację celu socjalnego.

Z przywołanego rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. wynika katalog przychodów niestanowiących podstawy wymiaru składek, który jest zbiorem zamkniętym. Według § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia, nie stanowią podstawy wymiaru składek świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Natomiast cele i rodzaje działalności socjalnej oraz zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu określają regulaminy, ustalone zgodnie z art. 27 ust. 1 lub art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1881 ze zm.). Obligatoryjną treść regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych stanowią postanowienia określające zasady przeznaczania środków funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej oraz zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu. Przy dysponowaniu środkami funduszu regułą jest przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z funduszu w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. W piśmiennictwie przyjmuje się, że świadczenia wypłacone przez pracodawcę z pominięciem owej zasady podstawowej nie mogą być ocenione - w sensie prawnym - jako świadczenia socjalne, a jeżeli tak, to nie mogą korzystać z uprawnień przyznanych tym świadczeniom przez system ubezpieczeń społecznych. Pomoc z funduszu może być dokonywana wówczas, gdy uzależnia się jej przyznawanie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika. Wyklucza się przyznawanie świadczeń ogółowi zatrudnionych w tej samej wysokości. Nawet identycznie niskie wynagrodzenia wszystkich pracowników, którzy otrzymali świadczenia, nie mogą automatycznie oznaczać identycznej sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej. Świadczenia takie należy zaklasyfikować jako świadczenia dodatkowe pracodawcy, nie zaś świadczenia z funduszu świadczeń socjalnych, ze wszystkimi tego konsekwencjami prawnymi tak wobec pracowników, jak wobec płatnika składek i jednocześnie pracodawcy, który co prawda administruje funduszem, jednak nie może tego czynić z pominięciem ustawy. Jeżeli bowiem przyznanie świadczeń nie ma charakteru socjalnego, w wyniku braku powiązania z celem socjalnym, to należy je uznać za przychód, stanowiący podstawę wymiaru składek na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tak: „Komentarz do ustawy o związkach zawodowych” [w] Zbiorowe prawo pracy. Komentarz pod red. K. Barana, WK 2016, kom. do art. 27).

Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że nie każde świadczenie finansowane z funduszu jest przychodem pracownika, gdyż w pojęciu działalności socjalnej mieszczą się również takie formy, które nie kreują przysporzenia majątkowego po stronie pracownika, nadającego się do obciążenia daniną publiczną. Dotyczy to imprez sportowych, kulturalnych, wycieczek, organizowania różnych innych form rekreacji masowej. Wydatkowanie przez pracodawcę środków na te formy działalności socjalnej może następować według kryteriów objętych swobodą ich stanowienia. Od wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2008 r., II PK 74/08, stanowisko takie jest w judykaturze utrwalone (OSNP 2010 nr 7-8, poz. 8). Dualizm ten dostrzegł i uwzględnił również Sąd Okręgowy stwierdzając, że kwoty dofinansowania przez Zespół Szkół (...) w P. wycieczek turystyczno-krajoznawczych, w których uczestniczyli pracownicy, nie stanowią podstawy wymiaru składek. W ocenie Sądu Apelacyjnego, formy aktywności socjalnej pracodawcy zakładające integrację pracowników, w połączeniu z wypoczynkiem, z natury rzeczy nie powinny być uzależniane od kryteriów

socjalnych. W tych formach aktywności miarą i celem jest bowiem o powszechne uczestnictwo (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014 r., I UK 202/13, LEX nr 1436168). W przypadku zaś, gdy dochodzi do wyboru uprawnionych, a więc przy dystrybucji świadczeń ulgowych, sytuacja jest odmienna.

Apelujący podniósł, że z punktu widzenia § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia istotne jest tylko to, że świadczenia wypłacane przez niego w spornym czasie (w latach 2009-2011) były finansowane z puli przeznaczonej na cele socjalne (działalność socjalna) i wypłacone środki pochodziły z rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Oznacza to, że wszystkie kryteria przyznawania spornych świadczeń określone w tym przepisie zostały spełnione i dla zakwalifikowania danego świadczenia jako zwolnionego ze składek nie powinna mieć znaczenia okoliczność czy świadczenie było wypłacane zgodnie z tzw. kryterium socjalnym czy też nie. Sąd Apelacyjny zarzutów tych w okolicznościach sprawy nie podziela.

Analizując zapatrywania judykatury odnotować przede wszystkim należy, że pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 2008 r. (przywołanym wyżej) został adaptowany również na gruncie § 2 pkt 19 rozporządzenia. W orzecnictwie sądów apelacyjnych zgodnie przyjmuje się, że środki ZFŚS przeznaczone na wycieczki organizowane przez pracodawcę nie są wliczane do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 1 października 2013 r., III AUa 1313/12, LEX nr 1391965). Wskazany kierunek orzecznicy został rozwinięty przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 lipca 2014 r., II UK 472/13 (LEX nr 1539468), w którym wyrażono pogląd, że pojęcie działalności socjalnej pracodawcy w rozumieniu przepisów ustawy o ZFŚS nie jest tożsame z socjalną działalnością w ujęciu prawa publicznego, a nadto, że jest ono szersze od obowiązku zaspokajania socjalnych potrzeb pracownika, o jakim mowa w art. 16 i art. 94 pkt 8 k.p., a jej przejawy mogą być ukierunkowane nie tylko na indywidualnego pracownika, ale także na większą liczbę uprawnionych, co w konkretnej sytuacji, zważywszy na charakter finansowanej ze środków funduszu usługi lub świadczenia, stawia pod znakiem zapytania celowość stosowania kryteriów socjalnych wymienionych w art. 8 ust. 1 ustawy, a w konsekwencji stosowania wyłączenia, o którym mowa w § 2 pkt 19 rozporządzenia, do tych środków. Sąd Najwyższy zastrzegł jednak, że odstępianie od kryteriów przyznawania świadczeń z funduszu powinno być zjawiskiem wyjątkowym i mieć przekonujące uzasadnienie w okolicznościach danej sprawy. W orzecnictwie sądów apelacyjnych silnie zaznaczony jest także nurt myślowy opierający się na założeniu, że wypłata świadczeń „do ręki” pracownika, według algorytmu „wszystkim po równo”, nie uprawnia do zastosowania ulgi określonej w § 2 pkt 19 rozporządzenia. Żaden cel socjalny nie jest w tym przypadku realizowany. Tego rodzaju wypłata ma w istocie charakter wynagrodzeniowy (ukryta odpłatność), a w rezultacie racjonalne jest objęcie jej obowiązkiem składkowym. Wskazana motywacja ostatecznie prowadzi do tego samego efektu, co zapatrywanie, zgodnie z którym niestosowanie przez pracodawców kryteriów socjalnych wyklucza objęcie zwolnieniem z § 2 pkt 19 rozporządzenia. Jest tak w przypadkach, gdy zatrudniający wypłaca świadczenie z ZFŚS według reguł „wszystkim po równo”, albo uzależnia wysokość należności od czynników niekorelujących z celem socjalnym. Przedstawiony sposób interpretacji znalazł wyraz w szczególności w orzecnictwie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13 maja 2015 r., III AUa 42/15, LEX nr 1747830 i przywołane tam orzeczenia). Taki kierunek wykładni jest również dominujący w orzecnictwie Sądu Apelacyjnego w Łodzi. Podobne poglądy prezentuje Sąd Apelacyjny w Warszawie (zob. wyrok z dnia 27 września 2016 r., III AUa 475/15, LEX nr 2157760). Sąd drugiej instancji dostrzega także wyrażane w judykaturze, szczególnie w praktyce Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, zapatrywania, iż w przypadku, gdy pracodawca dokonuje wypłat świadczeń ulgowych z zakładowego funduszu socjalnego i zgodnie z przyjętym regulaminem, realizując cel socjalny, to są to okoliczności przesądzające o zwolnieniu z oskładkowania. Rzeczą organu rentowego jest tylko analiza celów socjalnych i źródeł ich finansowania. Wadliwe jest przy tym założenie, aby wskazany cel socjalny utożsamiać wyłącznie z określonymi kryteriami przyznawania świadczeń socjalnych, a przez to, aby przyznać organowi rentowemu uprawnienie do weryfikacji kryteriów socjalnych przyjętych przez płatnika. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie obowiązujące w tej mierze regulacje (§ 2 pkt 19 cytowanego rozporządzenia) wyraźnie sprowadzają uprawnienia kontrolne organu rentowego jedynie do ustalenia, czy istnieje w regulaminie ZFŚS podstawa finansowania bonusów, czy świadczenia te mają w charakter socjalny oraz sprawdzenia, czy środki rzeczywiście pochodzą z funduszu świadczeń socjalnych. Dodać należy, iż Sąd ten jednocześnie konsekwentnie stwierdza, iż ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wyklucza tworzenie zasad podziału funduszu w sprzeczności z jej art.

8 ust. 1 i jest to przepis (kryterium socjalne) bezwzględnie obowiązujący, a nadto Sąd ten przyjmuje, iż zwiększone wydatki pracowników w okresie świątecznym uzasadniają przyjęcie, że wypłata bonusów świątecznych realizuje cel socjalny (tak Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 30 maja 2017 r., III AUa 807/16, LEX nr 2348580 i w przywołanym w nim orzecznictwie). Jedynie w sytuacji wykazania pozorności utworzenia środków socjalnych, będących w istocie ukrytą formą przychodu, możliwe jest ich ewentualne przekwalifikowanie przez organ rentowy i uznanie, że stanowią one podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 maja 2017 r., III AUa 562/16, LEX nr 2348578). Jak z tego wynika, w orzecznictwie sądów apelacyjnych przyjmuje się, że nie można utożsamiać celu socjalnego, w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r., z kryteriami socjalnymi, ale też ów cel socjalny nie może być postrzegany w całkowitym oderwaniu od tych kryteriów. To cel socjalny pozwala bowiem na rzeczywiste odróżnienie świadczeń socjalnych od ukrytych form przychodu pracowników.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, przyznawanie kuponów podarunkowych czy dokonywanie wypłat ekwiwalentów w wysokości równowartości takich bonów może stanowić pomoc rzeczową, która mieści się w definicji działalności socjalnej pracodawcy w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. Przesłanką udzielenia takiej pomocy powinna być jednak każdorazowo indywidualna sytuacja pracownika. Świąta Wielkanocne czy Bożego Narodzenia są okresami zwiększonych wydatków, toteż świadczenia z nimi związane, jeśli zostały uwzględnione w regulaminie, stanowią pomoc rzeczową dla uprawnionych, jednakże tylko wówczas, gdy uwzględniają ich sytuację rodzinną i materialną, a tym samym realizują cel socjalny. Sam fakt, że zwyczajowo okresy te mają w polskiej tradycji wyjątkowe znaczenie, nie przekreśla konieczności uwzględniania ustawowych zasad dystrybucji świadczeń. Także zadowolenie pracowników ze sposobu rozdysponowania środków z funduszu na omawiane świadczenia nie może przesądzać o potraktowaniu ich jako wydatkowanych zgodnie z zasadami zawartymi w ustawie. Świadczenia nie odpowiadające kryterium indywidualizacji, wypłacane wszystkim „po równo”, stanowią po prostu premię świąteczną, a więc przychód pracownika ze stosunku pracy, a nie pomoc socjalną. Przychód taki podlega odskładkowaniu. Sąd Apelacyjny nie podziela zatem zapatrywań wyrażanych w niektórych przytoczonych wyżej judykatach, że wypłata bonusów świątecznych zawsze realizuje cel socjalny dlatego, iż służy pokryciu zwiększonych wydatków pracowników w okresach świątecznych. W okresach świątecznych wielu pracodawców płaci bowiem okolicznościowe świadczenia o charakterze nagród, premii lub specjalnych dodatków z funduszu płac. Nadto postrzeganie celu socjalnego w oderwaniu od indywidualnego położenia pracowników, wyłącznie przez pryzmat pochodzenia wypłaty z funduszu świadczeń socjalnych, prowadzić by mogło do absurdalnych wniosków, że np. zakup z tego funduszu złotej biżuterii czy luksusowej galanterii skórzanej realizuje jakiś cel socjalny w ramach działalności socjalnej.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, iż organ rentowy jest uprawniony do weryfikowania, czy dokonana wypłata w istocie nie stanowi odpłatności za pracę, a zatem czy nie spełnia funkcji wynagrodzenia (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 marca 2013 r., III AUa 1888/12, LEX nr 1306074, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 marca 2013 r., III AUa 1887/12, LEX nr 1306073, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 lutego 2013 r., III AUa 919/12, LEX nr 1293580, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 lutego 2013 r., III AUa 726/12, LEX nr 1289581). Przyjmując słuszność stanowiska, że organ rentowy nie ma kompetencji do weryfikacji kryteriów socjalnych przyjętych przez płatnika odnośnie wypłat z funduszu świadczeń socjalnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2016 r., II UK 37/15, Legalis nr 1461002), to nie sposób uznać, że pozbawiony jest możliwości oceny, czy wypłacone pracownikom świadczenia nie stanowią ukrytej formy przychodu. Sąd ubezpieczeń społecznych w postępowaniu odwoławczym uprawniony jest do takiej oceny we wszystkich prawnych aspektach. Podkreślić przy tym należy, że zupełnie innej płaszczyzny dotyczy uprawnienie związków zawodowych, przewidziane w art. 8 ust. 3 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w powiązaniu z art. 27 ustawy o związkach zawodowych i w związku z art. 12a ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Zgodnie z tą regulacją, związkom zawodowym przysługuje prawo wystąpienia z powództwem do sądu pracy o zwrot funduszowi środków wydatkowych niezgodnie z przepisami ustawy lub o przekazanie należnych środków na fundusz. Roszczenie przewidziane w art. 8 ust. 3 u.z.f.s.s. dotyczy środków przekazanych przez pracodawcę funduszowi i następnie już wydatkowanych. Prawo żądania, aby pracodawca zwrócił je, czyli jeszcze raz wpłacił na konto funduszu, ma więc charakter szczególny i przepis będący jego podstawą musi być interpretowany

ściśle. Podkreślenia wymaga, że podstawą zwrotu jest wyłącznie naruszenie przepisów ustawy (nie regulaminu). Niewątpliwie rozwiązania przewidziane w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych zostały oparte w znacznym stopniu na osiąganiu konsensusu z partnerami społecznymi, którym przyznano głos decydujący w zakresie ustalania regulaminów i kontroli wydatkowania środków niezgodnie z przepisami ustawy. Nie można jednak zakładać, że związki zawodowe, działające w interesie pracowników i najczęściej ku ich zadowoleniu, będą wykazywać aktywność w interesie publicznym, a więc zmierzać do kontroli wydatkowanych z funduszu środków pod kątem odprowadzenia od nich daniny publicznej, zwłaszcza, że przepis § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. nie jest regulacją ustawową. Taką rolę pełni wyłącznie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który ma kompetencje do badania, czy wypłaty na rzecz pracowników nie stanowią ukrytej formy przychodu. Zgodzić się należy z apelującym, że organ rentowy nie może działać dowolnie. Powinien bowiem wykazać, że świadczenia, aczkolwiek wypłacone w funduszu, nie realizowały celu socjalnego, co najczęściej ma związek z pozornością kryteriów przyznawania świadczeń, jeśli w istocie wszyscy pracownicy otrzymali kwoty „po równo”. Innymi słowy, analiza realności kryteriów jest o tyle istotna, o ile budzi wątpliwości realizacja przez pracodawcę celu socjalnego świadczenia, natomiast brak dotrzymania przez pracodawcę ustalonych w regulaminie kryteriów, przy ewidentnej realizacji celu socjalnego świadczenia, nie może dyskredytować świadczenia i arbitralnie przesądzać o zaniechaniu realizacji celów socjalnych, a tym samym o wynagrodzeniowej naturze świadczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 stycznia 2014 r., III AUa 651/13, LEX nr 1461160).

W rozpatrywanym przypadku płatnik składek, dysponując środkami z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, przewidział ogólnie w Regulaminie z 28 maja 2008 r. podział świadczeń z uwzględnieniem kryterium socjalnego, ale następnie tak ustalono progi dochodowe, że podział ten nie doprowadził do rzeczywistego zróżnicowania wysokości przyznanych świadczeń. Rację ma Sąd pierwszej instancji wywodząc, iż kryterium to było pozorne, albowiem progi dochodowe z góry zostały tak określone, że nie mogły prowadzić do jakiegokolwiek rzeczywistego zróżnicowania świadczeń. Przy niskich progach dochodowych i poziomie zarobków pracowników nie miała w istocie znaczenia ani ilość osób w rodzinie, ani faktyczny dochód na osobę, ani szczególna sytuacja losowa bądź inne okoliczności faktycznie świadczące o położeniu socjalnym pracowników, gdyż próg był na tyle niski, że uprawniał wszystkich do jednakowych świadczeń. Ustalenia progów dochodowych dokonała działająca u płatnika Komisja socjalna, jednak to do pracodawcy należy czuwanie nad prawidłowością gospodarowania środkami z funduszu, w tym dbałość, aby wydatkowanie środków odbywało się z zachowaniem celu socjalnego i w tym zakresie propozycje pracowników nie mogą być przyjmowane bezkrytycznie. Sąd Okręgowy przedstawił szerokie uzasadnienie stanowiska w przedmiocie pozorności przyjętych kryteriów podziału i nie ma potrzeby powielania argumentacji. Dodać należy, że kryterium dochodu na członka rodziny jest w orzecznictwie akceptowane jako miernik weryfikacyjny stosowania § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia, choć dostrzega się też jego wady. I tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 13 maja 2015 r., III AUa 42/15, podkreślił, że nie każda osoba nieosiągająca dochodu wymaga udzielenia pomocy socjalnej, gdyż można mieć znaczny majątek, przy niedającym się realnie zweryfikować dochodzie (np. dochód od członków rodziny pracującej za granicą, rzeczywiste dochody z działalności gospodarczej, z której wykazane są straty lub dochody niewielkie itp.). W sprawie niniejszej nie tyle jednak wprowadzenie kryterium dochodu stanowi o bezzasadności stanowiska płatnika, ale takie określenie progów dochodowych, że w istocie dochód ten nie miał znaczenia, gdyż wszyscy (97-99% pracowników) ów próg najniższy przekraczali. Z założenia wadliwe zasady dystrybucji świadczeń z funduszu oraz brak rzeczywistego zróżnicowania wysokości przyznanych świadczeń wskazują na brak realnego i czytelnego rozdziału środków w ramach działalności socjalnej zakładu, co nie pozwala na przyjęcie jako pewnik, że przyznanie spornych świadczeń zrealizowało cel socjalny.

Sumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadnione było przyjęcie, że sporne ekwiwalenty nie stanowią wyjątku z § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia i tym samym musiały zostać uwzględnione w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia, jako przychód uzyskany przez pracowników ze stosunku pracy. Tym samym materialnoprawne zarzuty apelacji Sąd drugiej instancji, większością składu, uznał za nieskuteczne i apelację płatnika oddalił, na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zasądzając od apelującego płatnika na rzecz organu rentowego, profesjonalnie zastąpionego, koszty zastępstwa procesowego za drugą instancję w części obejmującej jedną, najwyższą stawkę wynikającą z § 10 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804, w brzmieniu pierwotnym). Sąd Apelacyjny uznał, że w sprawie zachodzi przypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 k.p.c. mając na względzie publiczny charakter działalności płatnika składek, który jest jednostką oświatową oraz jednorodząjowy charakter połączonych spraw, co przemawia przeciwko multiplikowaniu kosztów na rzecz organu rentowego w kontekście nakładu pracy pełnomocnika.